

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
"ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ"

II Всеукраїнська науково-практична конференція

**ЖУРНАЛІСТИКА ТА СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ**  
в контексті становлення  
громадянського суспільства в Україні та світі:  
виклики, тенденції, перспективи

15 березня 2024

Національний університет «Одеська юридична академія»  
Факультет журналістики

# **ЖУРНАЛІСТИКА ТА СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ І В СВІТІ: ВИКЛИКИ, ТЕНДЕНЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

(Одеса, Національний університет «Одеська юридична академія»,  
15 березня 2024 року)

Одеса 2024

Відповідальний за випуск:

Скалацька Олена Віталіївна

– доктор філософських наук, доцент, декан факультету журналістики  
Національного університету «Одеська юридична академія»

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [наук. ред.  
В.Колкутіна, упоряд. Ю.Грушевська]. Одеса: Національний університет  
«Одеська юридична академія», 2024. 151 с.

Матеріали конференції присвячені визначенню перспективних напрямів  
досліджень журналістики й соціальних комунікацій.

Призначається для науковців і викладачів у галузі соціальних комунікацій, а  
також аспірантів, студентів і широкого кола читачів.

*Матеріали публікуються в авторській редакції.*

|                                                                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| РОЗРОБКА КОНЦЕПЦІЇ І СТВОРЕННЯ СЕРІЇ ПОДКАСТІВ НА ТЕМУ ПІДТРИМКИ ГРОМАДЯНАМИ, СПІЛЬНОТОЮ М. ОДЕСИ ФОРМУВАНЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ .....      | 50  |
| Колесник Вікторія                                                                                                                             |     |
| РОЛЬ КОНЦЕПЦІЇ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ ДЛЯ ПРОСУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ БРЕНДУ «ОДЕСЬКА БУЛОЧНА») .....                      | 55  |
| Кукін Андрій                                                                                                                                  |     |
| ПСИХОЛОГІЯ ТА СОЦІОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИХ МАС-МЕДІА ЯК ФЕНОМЕНУ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ЖУРНАЛІСТА .....                                  | 60  |
| Кузьміна Дарина                                                                                                                               |     |
| ВИКОРИСТАННЯ ЕКСПЛЕЙНЕРІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ТА ПОЯСНЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПРОБЛЕМ У МЕДІАПРОДУКТАХ(НА ПРИКЛАДІ ПРОЄКТУ «КРИМ.РЕАЛІЇ») ..... | 64  |
| Лиса Вікторія                                                                                                                                 |     |
| ЖАНРОВІ ПЕРЕВАГИ ПОДКАСТІВ У СУЧАСНІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ .....                                                                                      | 68  |
| Литвиненко Поліна                                                                                                                             |     |
| ПРИЙОМИ ПОРТРЕТНОГО ІНТЕРВ'Ю .....                                                                                                            | 72  |
| Літвінчук Ірина                                                                                                                               |     |
| КОМУНІКАТИВНА РОЛЬ РЕКЛАМИ .....                                                                                                              | 76  |
| Макеєва Іванна                                                                                                                                |     |
| ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖУРНАЛ ЯК ЗАСІБ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ .....                                                                         | 79  |
| Матвєєва Ксенія                                                                                                                               |     |
| КОНЦЕПЦІЯ ПРОСУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НА РИНКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ..                                                                             | 82  |
| Панченко Ксенія                                                                                                                               |     |
| ТЕХНОЛОГІЇ РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ НА УКРАЇНСЬКИХ ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ (ПОДКАСТИНГ) .....                                                    | 87  |
| Работін Юрій                                                                                                                                  |     |
| ЖУРНАЛІСТИ ПІВДЕННИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ НЕ ЗАЛИШИЛИСЯ «САМ НА САМ» З ПРОБЛЕМАМИ В УМОВАХ ВІЙНИ .....                                            | 91  |
| Русакова Юлія                                                                                                                                 |     |
| ТЕНДЕНЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ ЖАНРУ «ЕКСПЛЕЙНЕР» В ПОЯСНЮВАЛЬНІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ .....                                                                  | 95  |
| Ричка Т.                                                                                                                                      |     |
| ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ .....                                     | 100 |
| Савенкова Анастасія                                                                                                                           |     |

**Ричка Т.**

## **ПРИНЦИПИ ВІДБОРУ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

*У дослідженні розглядаються проблеми підвищення мотивації студентів до вивчення іноземної мови. Запропоновані ефективні форми і методи використання принципів відбору текстового матеріалу, висвітлено принципи відбору текстового матеріалу, форми і методи впровадження їх у навчальний процес з метою підвищення мотивації до вивчення іноземних мов.*

*Ключові слова: потреба, мотив, мотивація, принципи відбору текстового матеріалу, ефективні форми й методи.*

*The study examines the problems of increasing of students' motivation to learn a foreign language. Effective forms and methods of using the principles of text material selection are proposed, the principles of text material selection, forms and methods of their introduction into the educational process are highlighted in order to increase motivation to study foreign languages.*

*Keywords: necessity, reason, motivation, principles of selection of text material, effective forms and methods.*

Гуманітарна спрямованість світового культурного процесу привели до підвищення ролі міжнародного спілкування. Найважливішою умовою в досягненні консенсусу в міжкультурних, міжетнічних зв'язках є взаєморозуміння, чого не можна досягнути без вивчення сторонами, що вступили в діалог, мов один одного.

Необхідність адаптації людини до комунікативної ситуації інформаційного суспільства, що швидко змінюється, існування в умовах полікультурного середовища, а також потреби у комунікативній компетентності для здійснення ефективної міжкультурної комунікації вимагають удосконалення змісту та сутності навчання іноземних мов, а також дослідження педагогічних умов, форм і методів викладання відповідно потребам сьогодення.

Дослідження наукової психолого-педагогічної літератури вказує на те, що якість виконання мовленнєвої діяльності іноземною мовою залежить від спонукання і мотивації особистості. Мотивація викликає спрямовану активність, визначає вибір способів і прийомів, які необхідно застосувати для досягнення мети.

Саме потреби складають основу мотиваційної сфери особистості

З розвитком потреб пов'язується розвиток пізнавальних здібностей [6].

З психологічної точки зору «потреба» розглядається як активність, що впливає на поведінку, спрямовану на пошук необхідного. Основні характеристики потреб – це сила, способи задоволення. Наступним за своєю значимістю є «мотив». Якщо у «потребі» діяльність людини залежна від її предметно-суспільного змісту, то в «мотивах» ця залежність виявляється у вигляді власної активності суб'єкта. Мотив відіграє важливу роль в оцінці дій і вчинків, тому, що від них залежить, який суб'єктивний смисл має дія для даної людини [6].

Мотив є важливим компонентом у структурі людської діяльності, без нього неможливо розкрити її психічну природу. Основою мотивів є її різноманітні потреби. Мотиви – це свідомі спонуки. Мотивами діяльності можуть бути бажання, почуття, інтереси й інші явища свідомості. На думку Б.І.Додонова, про мотив можна говорити в тому випадку, якщо предмет потреби не тільки буде визнаний як такий, але і викличе після цього той чи інший акт цілепокладання» [2].

Мотив розглядається як трансформування і збагачення стимулами потреби. Якщо стимул не перетвориться у мотив, значить, він або незрозумілий або не прийнятий. Таким чином, можливий варіант виникнення мотиву можна представити наступним чином: виникнення потреби – її усвідомлення – зустріч потреби зі стимулом – трансформування (звичайно за допомогою стимулу) потреби у мотив і його усвідомлення .

Можна сказати, що мотив – це динамічне явище, що змінюється, підпадає під впливи тих зрушень, які відбуваються у внутрішній структурі

особистості, а також у зовнішніх обставинах її життєдіяльності. Система мотивів, яка визначає конкретні форми діяльності або поведінки людини є мотивацією.

Існують різні форми мотивації залежно від змісту і психічної сутності мотивів, що спонукають поведінку людини в різних видах діяльності (гра, праця, навчання) або в процесі спілкування з іншими людьми, в різних ситуаціях соціального життя. Кожна людина володіє відносно стійкою системою мотивів, які усталилися в процесі життя [1].

Мотивація навчання в цілому – це утворення, що має свої специфічні ознаки. Мотивацію навчання можна розглядати як комплекс спонукань до учбової діяльності.

Основними факторами, що впливають на формування позитивної стійкої мотивації до учбової діяльності є: зміст навчального матеріалу; організація і оцінка навчальної діяльності; стиль педагогічної діяльності викладача.

Одним з шляхів підсилення мотивації студентів до вивчення англійської мови є відбір текстів заснований на принципах цікавості, доступності, ситуативності, новизни та ін.

Адекватний відбір текстів для навчальних цілей усної експресивної мови передбачає розробку загальних принципів відбору, критеріїв тематичності, жанру, лексико-граматичної оформленості, адаптованості. Слід вирішити питання джерел відбору текстів за наступними вихідними положеннями: *інформованість, цікавість, відповідність віковим особливостям, виховний характер, доступність*

В основу відбору текстів з метою підвищення мотивації студентів немовних вузів до вивчення іноземної мови можуть бути покладені наступні принципи:

*- комунікативної спрямованості. Принцип інтелектуальності навчання;*

*- взаємозв'язку;*

- дискурсу;
- ситуативності.

Висновки. Мотивація, яка є компонентом структури особистості, визначає ступінь зацікавленості процесом навчання і є передумовою успішності навчально-виховного процесу. Підвищення мотивації до вивчення іноземної мови дає можливість впливу на особистісне зростання студентів та продуктивність їх навчальної діяльності. Особлива увага надається тексту як вищій одиниці комунікативної системи, що є мовленнєвим динамічним твором, надає у користування студента готовий мовний матеріал, яким він може користуватися для оформлення свого висловлювання. Відбір текстового матеріалу передбачає опори на принципи інтелектуальності навчання, взаємозв'язку, принципу дискурсу та ситуативності, а також потребує застосування інноваційних ефективних форм і методів впровадження даних принципів у навчальний процес.

#### *Література*

1. Войтенко В.І. Психологічний словник, – К., Либідь, 1982.
2. Додонов Б. І. Структура и динаміка мотивів діяльності // Питання психології. – 1984. – № 4. – С. 126-130.
3. Єлухіна Н.В. Роль дискурсу у міжкультурній комунікації і методика формування дискурсивної компетенції. // ІМШ – 2002 - №3. С. 9–13.
4. Маркова А.К. Шляхи визначення рівня сформованості мотивації навчальної діяльності. Психодіагностика та школа: тези симпозиуму. Таллін, 1980. 199с.
5. Мільруд Р.П., Максимова І.Р. Сучасні концептуальні засади комунікативного навчання іноземної мови. ІМШ, 2000. №4. С.14–19
6. Філософський словник під ред. В.І.Шинкарука, вид. 4-е, К., В-во Абрис, 2002.
7. Lisovska A., Gremalyuk T., Rychka T. Methodological Approaches In Teaching A Foreign Language In Non-Profiled Universities (Pragmatic-Motivational Aspect). Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка. - Вип. 47, том 3. Дрогобич, 2022,
8. Лісовська Р. К., Ричка Т. І. Theoretical grounds of implementing the competency approach in the future specialists' training

*[Теоретичні засади використання компетентнісного підходу у підготовці майбутніх фахівців]. Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. Випуск 200. С. 92-95.*

9. Ручка Т. І., Лісовська Р. К., *Formation of the foreign language lexical competence : theoretical dimension [Формування іношомовної лексичної компетентності: теоретичний вимір]. Інноваційна педагогіка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Випуск 43, том 2. С. 97-99.*